

PATENTNÍ ÚŘAD

REPUBLIKY

ČESKOSLOVENSKÉ.

Třída 43 a.

Vydáno 25. července 1925.

PATENTOVÝ SPIS č. 16396.

GRIMME, NATALIS & Co. Aktiengesellschaft, BRUNŠVIK.

Počítací stroj se dvěma počítadly obrátek.

Přihlášeno 12. února 1924.

Priorita z 12. března 1923 (Německo).

Chráněno od 15. února 1925.

Vynález se vztahuje na počítací stroj se dvěma počítadly obrátek, které jsou poháněny jediným, společným zubem, posuvným se saněmi počítadla výsledků.

Podle vynálezu lze poháněti jedním a týmž zubem obě počítadla obrátek společně nebo podle volby kterékoliv z nich.

Vynález pozůstává v tom, že poháněná kola počítadla obrátek jsou upravena navzájem přesazeně tak, že přes sebe přesahují, při čemž pohon může se díti ve více rovinách. Účelným jest při tom upravení poháněcí zub posuvně a ve více polohách nařiditelně na tyči, spojující jej se saněmi počítadla.

Na výkresu jest znázorněn příklad provedení vynálezu.

Na obě počítadla obrátek a , b (obr. 3) účinkuje prostřednictvím vložených kol a^1 a b^1 zub c , který jest upevněn na objímce c^2 mající drážku c^1 . V této drážce objímky c^2 , posuvné na hřídeli d do nejrůznějších hodnotných poloh, zabírá vidlice e , která s posuvnými saněmi počítadla počítacího stroje jest v takové pohybové souvislosti, že podle posunutí saní do některé z místních hodnot uvádí se také poháněcí zub do stejné hodnotné polohy vzhledem k oběma počítadlům obrátek a , b . Tímto zubem c poháněná vložená kola a^1 a b^1 jsou, jak jest na obr. 1 schematicky znázorněno, upravena přestaveně navzájem tak, že přes sebe přesahují. Z toho vyplývá, že působí-li zub c ve třech různých, čerchovaně čarami 1, 2, 3 naznačených rovinách na kola a^1 a b^1 , pohání tento zub v rovině 1 toliko kola a^1 , v rovině 2 obě kola a^1 a b^1 v rovině 3 toliko kolo b^1 .

Aby se dosáhlo posunutí zubu c proti jeho spojení saněmi počítadla, jest upraveno následující zařízení.

Vidlice e , zabírající do drážky c^1 (obr. 2) objímky c^2 nesoucí zub c , jest upevněna na desce f , která je vedena na desce g šrouby f^1 vyčnívajícimi výřezy g^1 . Tato deska g jest, jak vyplývá z obr. 3, pevně spojena se známým tyčovím, vedoucím k saním počítadla. Vzájemná poloha desek f a g jest zajišťována pružnou závorou h , která jest upravena na desce f a svým přiostrěným koncem může zapadati do tří výřezů i^1 , i^2 a i^3 desky g . Na desce f jest upevněn špalík k , který vyčnívá otvorem m desky g dolů (obr. 4) a který na spodní straně jest opatřen podélným zářezem n^2 a dvěma šikmými příčnými zářezy n^1 , n^3 . Pod hřídelem d , nesoucím zub c , jest upraven hřídel p s količky o ,

který může býti vykývnut ruční klikou p^1 , nařiditelnou do tří zarážek q^1, q^2, q^3 .

Ve střední poloze q^2 kliky p^1 , naznačené na výkresu, zapadá pružná závora h do střední zarážky i^2 , takže také zub c jest ve střední rovině 2 (obr. 1), ve které může současně poháněti při jediném otočení obě počítadla obrátek a, b . Řada kolíčků o na hřídeli p leží ve směru podélného výřezu n^2 ve špalíku k , takže zub c může býti volně posunován částmi k tomu sloužícími.

Vykývne-li se klika p^1 tak daleko, že její zajišťovací kliček zapadne do zarážky q^1 , tu přijde kolíček o hřídele p , ležící právě v podélném výřezu n^2 špalíku k , příčným výřezem n^1 na venek do postavení, naznačeného tečkovaně na obr. 3. Při tomto postranním pohybu kolíčku o uvádí se šikmou polohou příčného výřezu n^1 špalík k s deskou f a se zubem c do roviny 1 , takže pohání se počítadlo obrátek a . Stejný pochod nastává při nařízení páky p^1 na zarážku q^3 . Zub c může způsobovati toliko pohon počítadla obrátek b .

Má-li se opět přerušiti zastavení jednoho počítadla obrátek, tu otáčením ruční kliky p^1 nazpět do střední polohy zajištěné zarážkou q^2 , uvede se také zub c do roviny 2 , ježto při zpětném vykývnutí hřídele p kolíček o některým z příčných výřezů n^1 nebo n^3 vnikne z vnějšku dovnitř a uvádí špalík k opět do střední polohy i^2 zajištěné pružnou závorou h . Ježto pro každou místnou hodnotu počítadla obrátek jest na hřídeli p upraven jeden kolíček o , tu lze naříditi zub c v kterékoliv libovolné poloze saní počítadla.

Samozřejmě lze také dosáhnouti účinku zubu c na kola a^1, b^1 ve více rovinách tím, že se počítadla obrátek a, b posunují stranou a nařizují v posunutých polohách.

Patentové nároky.

1. Počítací stroj se dvěma počítadly obrátek, poháněnými jediným zubem posuvným se saněmi počítadla výsledků, vyznačený tím, že poháněná kola (a^1, b^1) počítadel obrátek (a, b) jsou navzájem přesazena tak, že v šířce přesahují přes sebe, při čemž pohon se děje ve více rovinách ($1, 2, 3$).

2. Zařízení podle nároku 1, vyznačené tím, že poháněcí zub (c) jest posuvný na tyčovi (deska g), spojujícím zub se saněmi počítadla, a upraven nařiditelně ve více polohách.

3. Zařízení podle nároků 1 a 2, vyznačené tím, že vidlice (e), uchopující posuvný a otáčivý zub (c), jest upevněna na desce (f), která jest vedena tyčovím (deskou g), sloužícím k posunování zubu (c), a nařizuje se závorou (h) zapadající do výřezů (i^1, i^2, i^3).

4. Zařízení podle nároků 1 a 2, vyznačené tím, že poháněcí zub (c) jest spojen s vodicím článkem (k), který má řídicí drážku (n^1, n^3) a může býti posunován kolíčkem (o) účinkovaným ručně.

Zařízení podle nároku 1, 2 a 4, vyznačené tím, že pro každou místnou hodnotu počítadel obrátek (a, b) jest k posunování vodicího článku (k) upraven kolíček o .

6. Zařízení podle nároků 1, 2, 4 a 5, vyznačené tím, že kolíčky (o) k posunování vodicího článku (k) jsou upraveny na společném otáčivém hřídeli (p).

7. Zařízení podle nároků 1, 2 a 4 až 6, vyznačené tím, že vodicí článek (k) má podélnou drážku (n^2), kterou při posunování mohou procházeti kolíčky (o) upravené na řídicím hřídeli (p).

16396

Třída 43 a.

